

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
GRAD LIVNO
GRADONAČELNIK

Broj: 02-11-1900/22

Datum: 13.9.2022.godine

Na temelju članka 11. točka 6. Privremene statutarne odluke Grada Livna ("Službeni glasnik Grada Livna", broj: 2/18), a u skladu sa člancima 15. i 18. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18 i 11/19), Gradonačelnik Grada Livna donosi

ODLUKU
O USVAJANJU DOKUMENTA OKVIRNOG PRORAČUNA GRADA LIVNA
ZA RAZDOBLJE 2023.-2025. GODINE

Članak 1.

Usvaja se Dokument okvirnog proračuna Grada Livna za razdoblje 2023.-2025. godine.

Članak 2.

Dokument okvirnog proračuna Grada Livna za razdoblje 2023.-2025. godine čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na web stranici Grada Livna.

Dostaviti:

1. Služba za financije i riznicu
2. Materijali gradonačelnika
3. Pismohrana

GRADONAČELNIK

Darko Čondrić

Darko Čondrić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA HERCEGBOSANSKA
GRAD LIVNO
GRADONAČELNIK

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA GRADA LIVNA
ZA RAZDOBLJE 2023.-2025. GODINA**

LIVNO, rujan 2022.godine

SADRŽAJ

I Uvod.....	2
II. Makroekonomske pretpostavke i prognoze.....	2
III. Ekonomski rast.....	5
IV. Vanjskotrgovinska robna razmjena.....	7
V. Tržište rada.....	8
VI. Inflacija u BiH.....	11
VII. Srednjoročna fiskalna strategija.....	12
VIII Fiskalni kapacitet Grada Livna.....	17
IX Prihodi proračuna Grada Livna.....	27
X Rashodi proračuna Grada Livna.....	33

Na temelju članaka 15., 16., 17. i 18. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18,11/19 i 99/19) i članka 11. Točka 6. Privremene statutarne odluke Grada Livna ("Službeni glasnik Grada Livna", broj 2/18) Gradonačelnik donosi

DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA GRADA LIVNA ZA RAZDOBLJE 2023.-2025. GODINA

I Uvod

U skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18,11/19 i 99/19) izrađen je Dokument okvirnog proračuna Grada Livna (u daljnjem tekstu: DOP) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2023.-2025. godinu. Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2023.-2025. godina izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj razviti bolji strateški temelj za pripremu proračuna, odnosno, DOP predstavlja preliminarni okvirni nacrt proračuna za 2023. godinu, te daje predviđanja za 2024.-2025. godinu.

Izrada Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od tri godine je zakonska obaveza na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

Trogorodišnje planiranje proračuna je obveza svih korisnika proračunskih sredstava, a što je u skladu sa članom 17. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

II. Makroekonomske pretpostavke i prognoze

Srednjoročna makroekonomska prognoza obuhvaća analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), makroekonomsku prognozu Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku, i ostalih relevantnih institucija. Osnovna pretpostavka projiciranog rasta u BiH se tiče ekonomskih kretanja u okruženju i to prije svega u smislu promjena izvozne tražnje, te inozemnog financiranja finalne potrošnje i investicija. Unutarnje pretpostavke podrazumijevaju uobičajenu razinu političke stabilnosti, uz postepeno poboljšanje poslovnog okruženja. Osnovni scenarij podrazumijeva aranžman sa MMF-om koji bi pored direktnog utjecaja na proračune trebao otvoriti vrata drugih međunarodnih finansijskih institucija u cilju financiranja povećanja

javnih radova. S druge strane, uspješna realizacija tog aranžmana u velikoj mjeri ograničava planiran rast javne potrošnje i javnih rashoda uopće. Rast je također planiran uz pretpostavku odsustva elementarnih nepogoda u smislu poplava ili suša koje bi mogle značajno utjecati na poljoprivrednu proizvodnju, te proizvodnju električne energije. Konačno, projekcija podrazumijeva povećanje svjetskih cijena koje bi pored porasta cijena bh izvoza i uvoza trebalo zaustaviti deflaciju iz prethodnog razdoblja.

III. Ekonomski rast

Ključno uporište za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2022-2024. godina predstavljat će razvoj situacije vezano za Covid-19, kretanja privredne aktivnosti u eksternom okruženju, kao i doprinos internih dinamika u kreiranju ekonomskog rasta. Referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF -Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Evropska Komisija tokom ovog perioda predviđaju potpunu normalizaciju ekonomskih prilika u svijetu. U skladu s tim, prema posljednjim raspoloživim projekcijama DG ECFIN-a u zemljama EU u 2022. godini se može očekivati ekonomski rast od oko 4,3%. Kada su u pitanju glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine, projicirane stope ekonomskog rasta u 2022. godini iznose: Njemačka 4,6%, Italija 4,3%, Austrija 4,9%, Hrvatska 5,6% i Slovenija 4,2%. S tim u vezi, projekcije DEP-a za srednjoročni vremenski period glavno uporište imaju u projekcijama navedenih međunarodnih institucija i zasnovane su na pretpostavci poboljšanja privredne aktivnosti u vanjskom okruženju, što bi stabiliziralo ekonomske prilike i potaklo ekonomski rast u ovom periodu. Osim ovog poboljšanja u vanjskom okruženju, jako bitan preduvjet za oporavak ekonomskog rasta u zemlji tokom ovog perioda predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Pod pretpostavkom materijalizacije navedenih okolnosti prema projekcijama DEP-a u periodu 2022- 2024. godina u Bosni i Hercegovini se očekuje nešto snažniji ekonomski oporavak sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 3,5% na godišnjem nivou (2022: 3,4%, 2023: 3,5% i 2024: 3,7%). Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga) trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u periodu 2022 - 2024. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8% (2022: 2,0%, 2023: 1,7%, 2024: 1,8%). S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih financija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Značajno opterećenje kada su u pitanju javne financije u Bosni i Hercegovini moglo bi predstavljati vrlo

izvjesno povećanje javnog duga koji je direktna posljedica Covid-19 i bit će vidljivija u srednjem roku. Tako se u periodu 2022.-2024. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje od 0,7% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u BDP-u bi se djelomično smanjio na ispod 20% na kraju 2024. godine. U ovom vremenskom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2022-2024. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 7,3% (2022: 7,0%, 2023: 6,9%, 2024: 7,9%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu europskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investicijska ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturnu kompoziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za poticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 10%, za period 2022. do 2024. godina. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 5% BDP-a. Stabilno eksterno okruženje uz unaprjeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduvjet poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uvjetom materijalizacije navedenih kako internih tako i eksternih pretpostavki u periodu 2022-2024. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od 7% pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tokom ovog perioda zahvaljujući ovom izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 44% na kraju 2024. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 4,5%. Tokom ovog perioda očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 55% BDP-a na kraju 2024. godine. Nešto snažniji

rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilanca kao udio u BDP-u na oko 12%, odnosno blago pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2024. godinom mogla iznositi skoro 80%.

U DEP-ovim projekcijama makroekonomskih pokazatelja (ožujak 2022. godine) se navodi da su, uslijed inflatornih pritisaka zbog prekida u globalnim lancima opskrbe zbog krize prouzročene virusom korona i najnovijih događanja u odnosima između Rusije i Ukrajine, kao i zbog visoke osnovice u prethodnoj godini (stopa rasta 5,4%), izvršili reviziju projekcije realnog rasta BDP-a u 2022. godini na 2,1%.

DEP-u navode da bi, pod pretpostavkom normalizacije eksternih faktora i internih dinamika u BiH, očekivana stopa realnog rasta BDP-a trebala iznositi 3,1% u 2023. godini, 3,0% u 2024. godini i 3,4% u 2025. godini. DEP-ova pretpostavka je da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tijekom ovog razdoblja trebala predstavljati domaća potražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija.

IV. Vanjskotrgovinska robna razmjena

U siječnju 2022. godine izvoz je iznosio 1 milijardu 322 milijuna KM, što je za 49,4 % više nego u siječnju 2021. godine, dok je uvoz iznosio 1 milijardu 711 milijuna KM, što je za 46,7 % više nego u siječnju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 77,2 %, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 390 milijuna KM. Izvoz u zemlje CEFTA je iznosio 255 milijuna KM, što je za 101,7 % više nego u siječnju 2021. godine, dok je uvoz iznosio 183 milijuna KM, što je za 39,3 % više nego u siječnju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 139,6 %. Izvoz u zemlje EU je iznosio 983 milijuna KM, što je za 47,3 % više nego u siječnju 2021. godine, dok je uvoz iznosio 920 milijuna KM, što je za 29,3 % više nego u siječnju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 106,8 %

V.Tržište rada

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u prosincu 2021. godine, broj zaposlenih osoba u BiH iznosio je 834.796, a od toga je 366.063 žene. U odnosu na studeni 2021. godine broj zaposlenih osoba se nije mijenjao, a broj zaposlenih žena se povećao za 0,1%.

Stopa registrirane nezaposlenosti za prosinac 2021. godine iznosila je 31,0% i u odnosu na studeni 2021. godine smanjila se za 0,2 %.

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u siječnju 2022. godine, broj zaposlenih osoba u BiH iznosio je 838.688, a od toga je 370.274 žene. U odnosu na prosinac 2021. godine broj zaposlenih osoba se povećao za 0,5%, a broj zaposlenih žena se povećao za 1,2%.

Stopa registrirane nezaposlenosti za siječanj 2022. godine iznosila je 31,0% i u odnosu na prosinac 2021. godine ostala je nepromijenjena.

Na dan 31.1.2022. u Bosni i Hercegovini je bilo 377.126 osoba na evidencijama zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. U odnosu na prethodni mjesec broj nezaposlenih osoba je veći za 1.322 osobe ili 0,35%. Od ukupnog broja osoba koje traže zaposlenje, 216.948 ili 57,53% su žene. U odnosu na isti period prošle godine nezaposlenost u BiH je manja za 37.901 osobu ili 9,13%. U odnosu na početak pandemije Covid-19, nezaposlenost se smanjila za 25.762 osobe ili 6,39%.

Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za siječanj 2022. godine u Federaciji BiH iznosi 1.045 KM i nominalno je niža za 0,1% a realno za 1,3%, u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za siječanj 2022. godine nominalno je viša za 7,3% a realno niža za 0,1%. Analiza podataka prema djelatnostima KDBiH 2010 u mjesecu siječnju 2022. u odnosu na prosinac 2022. godine pokazuje da je najveće smanjenje prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zabilježeno u djelatnosti K - Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja za 14,5%, zatim u djelatnosti J – Informacije i komunikacije za 6,3%. U isto vrijeme najveće povećanje prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zabilježeno u djelatnosti R - Umjetnost, zabava i rekreacija za 14,8, zatim u djelatnosti I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) za 10,4%.

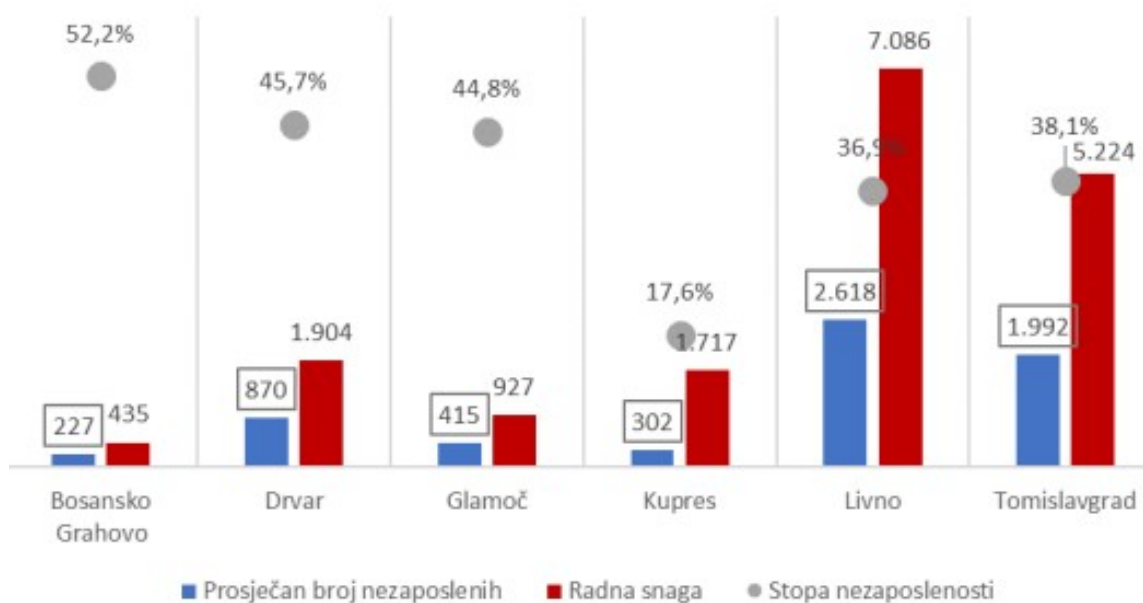
Prosječan broj nezaposlenih prema registriranim podacima po županijama FBiH

Nezaposleni - prosjek	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Unsko - sanski	46.435	45.196	42.485	39.495	35.838	34.806
Posavski	5.542	5.247	4.905	4.566	4.093	4.253
Tuzlanski	97.412	93.255	87.103	80.989	75.461	77.112
Zeničko - dobojski	69.779	67.593	63.828	59.380	55.674	56.527
Bosansko - podrinski	3.512	3.342	3.603	3.178	3.095	3.363
Srednjobosanski	39.625	37.400	41.313	35.495	33.303	34.312
Hercegovačko - neretvanski	33.318	32.282	34.023	30.652	29.221	31.537
Zapadnohercegovački	11.075	11.385	11.226	10.702	10.549	10.980
Kanton Sarajevo	71.747	69.856	67.118	63.649	59.570	62.266
Kanton 10	9.276	8.867	8.282	7.503	6.766	6.425
Federacija BiH	390.204	377.854	357.971	335.610	313.570	321.581

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2021)

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

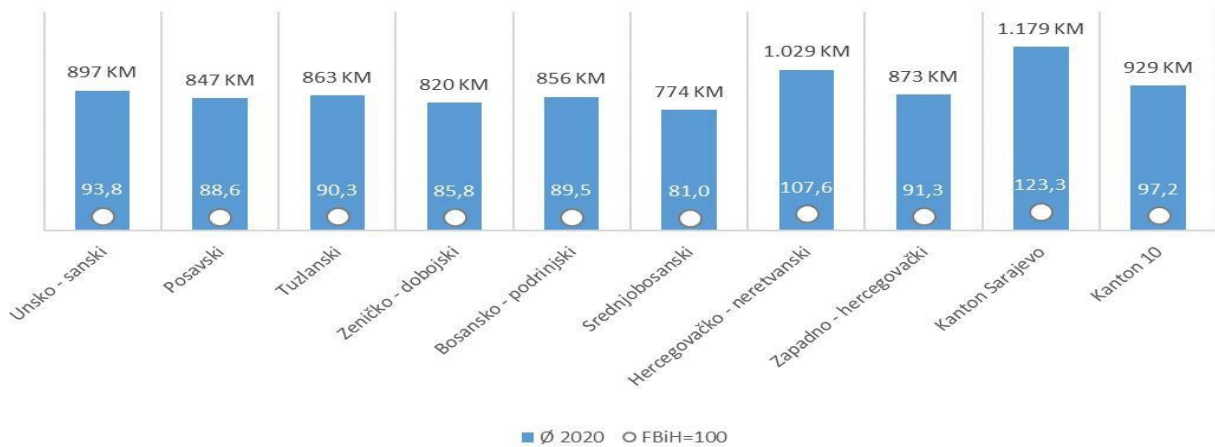
Nezaposleni, radna snaga i stopa nezaposlenosti po općinama K10
2020

Izvor: Makroekonomski pokazatelji po županijama 2021

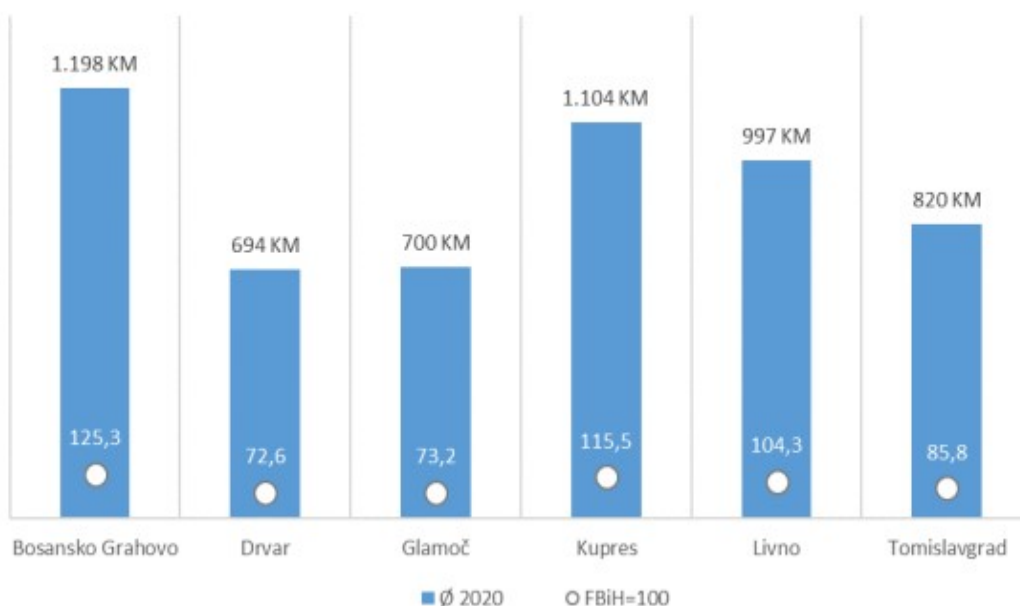
Registrirana nezaposlenost u K10 u 2020. godini iznosi 6.425 lica što je manje za 341 ili 5,0% u odnosu na prethodnu godinu. Broj nezaposlenih u K10 u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH učestvuje sa 2,0%. Najveći broj nezaposlenih lica registriran je u Livnu (0,8% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH) i Tomislavgradu (0,6%), dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registriran u općinama Glamoč i Kupres (0,1% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH). Smanjenje broja nezaposlenih registrirano je u skoro svim općinama ovog kantona. Najveće smanjenje zabilježeno je u općinama Livno za 11,0%, Drvar za 7,1% i Bosansko Grahovo za 5,7% dok je jedino povećanje zabilježeno u Tomislavgradu za 4,1%. Stopa nezaposlenosti u K10 u 2020. godini prema zvanično registrovanom broju nezaposlenih, u odnosu na radnu snagu iznosi 37,2% što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1,1 postotni poen (stopa nezaposlenosti u FBiH iznosi 38,2%).

Pregled plaća u KM po županijama FBiH 2020

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2021) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Pregled plaća po općinama K10 2020

(Federalni zavod za statistiku, 2021)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

U K10 prosječna neto plaća iznosi 929 KM što je više za 4,4% u odnosu na 2019. godinu i što je 97,29% u odnosu na prosjek FBiH. Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u svim općinama K10, najviše u općini Kupres za 8,3% i Livno za 4,6%, dok je najmanje povećanje zabilježeno u Tomislavgradu za 1,7%.

VI. Inflacija u BiH

Nakon stagnacije cijena u K1, u Bosni i Hercegovini od K2 2021. godine je registriran rast cijena. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u periodu I-VIII 2021. godine je iznosila 0,6% u usporedbi sa istim periodom 2020. godine. Najznačajnije uvećanje cijena u periodu IVIII 2021/I-VIII 2020 bilo je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prijevoza, alkoholnih pića i duhana. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića, koji ima najveći udio u CPI indeksu, su uvećane za 1,5% g/g. Pored toga, zbog viših cijena nafte i naftnih derivata u periodu IVIII 2021. godine u odjeljku prijevoza cijene su bile više za 2,5% g/g. Cijene u odjeljku alkoholnih pića i duhana su u promatranom periodu uvećane za 1,9% na što su uticale akcize¹⁰ na cigarete i duhan u 2021. godini. Suprotno, cijene u odjeljku odjeće i obuće su niže za 9,6% g/g i ovaj odjeljak kontinuirano vrši značajan višegodišnji deflatorni pritisak

na ukupni nivo cijena. U posljednjim raspoloživim projekcijama EK (ljetno 2021) očekuje se da će cijena sirove nafte u 2021. godini biti znatno veća u odnosu na prethodnu godinu i iznositi 68,7 \$/barelu (58,3% g/g) uz brži rast inflacije u EU od 2,2% odnosno 1,9% u eurozoni. U septembru 2021. godine ECB je u svojim projekcijama također predviđela brži rast cijena sirove nafte kao i MMF. Uzimajući u obzir i domaće faktore koji determiniraju cijene (cijene komunalija, akcize i sl.) u Bosni i Hercegovini u 2021. godini se može očekivati inflacija oko 1,1% g/g.¹¹ Ipak, treba uzeti u obzir da će kretanje inflacije determinirati navedeni rizici.

VII. Srednjoročna fiskalna strategija

Projekcije javnih prihoda za razdoblje 2023.- 2025. godina usko su vezane za privredne aktivnosti, te utjecaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih ovisi razvoj. U Federaciji BiH javni prihodi na temelju poreza, taksi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije BiH, a služe za financiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i Upravitelja cesta i ostalih korisnika javnih prihoda. Bosna i Hercegovina je fiskalno decentralizirana zemlja u kojoj svaka razina vlasti samostalno donosi fiskalnu politiku i upravlja javnim financijama.

Prikupljeni prihodi od neizravnih poreza su, nakon dugoročnog trenda rasta, pali u 2020. godini usljed efekata pandemije koronavirusa. U 2006. godini je prikupljeno 4,12 mlrd KM neto prihoda od neizravnih poreza na JR UNO, a u 2019. godini je iznos neto naplaćenih prihoda uvećan za čak 58,7% (6,54 mlrd KM) u odnosu na 2006. godinu.⁵ U 2021. godini je ostvarena rekordna nominalna naplata prihoda od neizravnih poreza od osnivanja UNO u iznosu od 6,92 mlrd KM.

Udio prihoda od neizravnih poreza sa JR UNO u BDP-u i ukupnoj potrošnji

(u %)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 pr
BDP	19,1	19,27	18,1	16,6	18,0	18,2	17,8	17,0	17,5	17,4	17,5	17,3	17,8	17,9	16,7	18,4
Potrošnja	18,8	19,3	18,0	16,6	17,7	17,9	17,6	17,1	17,5	17,8	18,0	18,9	19,7	19,9	18,4	20,3

Izvor: Kalkulacija na osnovu podataka UNO i BHAS⁷ i projekcije DEP-a za 2021)⁷

U 2020. godini došlo je do ponovnog rasta udjela potrošnje u BDP-u. Sa druge strane, udio neizravnih poreza u BDP-u je opao za čak 1,18 p.b. u odnosu na prethodnu godinu čime on dostiže razinu od 16,7%, svega 0,1 p.b. više nego u „kriznoj“ 2009. godini. Analizirano prema komponentama iz jednačine OECD, pad udjela neizravnih poreza u BDP u 2020. godini kumulativni je rezultat pada udjela neizravnih poreza u potrošnji od 1,52 p.b., te rasta udjela potrošnje u BDPu od 1,0 p.b.

Negativni efekti pandemije COVID-19 virusa na naplatu prihoda od neizravnih poreza anulirani su tijekom drugog polugodišta 2021. godine. Liberalnije mjere za ulazak u BiH tijekom ljeta 2021. rezultirale su snažnim rastom naplate neizravnih poreza od nerezidenata (dijaspora, turista, prekogranični i malogranični promet) u trećem i četvrtom kvartalu 2021. godine od 23,4% i 19,4%, što je u konačnici donijelo rast naplate neizravnih poreza na razini godine od 16,7% u odnosu na pandemijsku 2020. godinu, odnosno 5,8% u odnosu na do tada rekordnu 2019. godinu. Ni pojava četvrtog vala pandemije u jesen u EU, niti primjena restriktivnih mjera u članicama i okruženju, nisu značajnije pogodile potrošnju nerezidenata u BiH, pogotovo kada se radi o nerezidentima iz Hrvatske u pograničnim krajevima BiH. Politika liberalnijih mjera protiv pandemije u BiH nasuprot restriktivnih mjera u poznatim europskim skijaškim centrima doprinijela je afirmaciji BiH koja je postala atraktivna turistička destinacija za zimski turizam. Osim rasta domaće potrošnje i potrošnje nerezidenata drugi faktor rasta prihoda od neizravnih poreza u prvom kvartalu 2022. jeste rast cijena derivata nafte na svjetskom tržištu, pa potom i cijena ostalih burzovnih dobara i dobara široke potrošnje, prvo zbog pandemije i političkih kriza, a potom i zbog rata u Ukrajini. Eksplozija uvoza je donijela u prvom kvartalu 2022. visoke stope rasta prihoda od PDV-a kao ad valorem poreza, a time i neizravnih poreza, u čijoj strukturi dominiraju prihodi od PDV-a.

Prilikom izrade projekcija prihoda za 2022. godinu ne može se osloniti na sezonske sheme naplate prihoda iz 2020. i 2021. godine, s obzirom da su one izašle iz ranijih okvira zbog efekata virusa korona. Sezonska shema je uzdrmana za sve prihode koji imaju izraženu sezonsku komponentu (domaći PDV, PDV na uvoz, trošarine na bezalkoholna pića, putarina i carine), te za ukupne neto prihode kod kojih sezonska komponenta nije toliko značajna.

Mjesečna dinamika prihoda u 2020. godini je potpuno odudarala od tzv. pre-COVID-19 sezonske sheme. Raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda (razlika između maksimalne i minimalne vrijednosti) iznosio je 44,2 p.b. Iako se nekim dijelom vratila na stari šablon, naplata neto prihoda od neizravnih poreza u 2021. godini također poprilično odudara od stare

sezonske sheme.¹⁴ U 2021. je raspon mjesečnih stopa rasta neto prihoda od neizravnih poreza bio još viši nego u 2020. godini i iznosio je visokih 54,1 p.b. što je rezultat: (1) poremećaja sezonske sheme u baznoj 2020. godini, i (2) karakteristika sezonske sheme u 2021. godini. U prvom kvartalu 2022. godine ostvarena je stopa rasta neto prihoda od neizravnih poreza od 18,9% u odnosu na prvi kvartal 2021. godine. Prema projekcijama DEP-a, očekuje se nominalni rast BDP-a od 5,4% u 2022. godini. Imajući u vidu da visok rast prihoda u prvom kvartalu 2022. godine dijelom proizilazi iz specifičnosti u statističkoj osnovici za usporedbu (niska osnovica u prvom dijelu 2021. godine zbog strogih restriktivnih mjera u borbi protiv virusa korona), te uzimajući u obzir ogromne nepoznanice u pogledu dešavanja u Ukrajini i razvijanja epidemiološke situacije u zemlji i okruženju, projektirana stopa rasta prihoda od neizravnih poreza za 2022. godinu iznosi 9,1%.

Analiza trendova naplate u tekućoj godini ukazuje na snažan oporavak prihoda od PDV-a. Naplatu u prvom kvartalu 2022. karakteriziraju vrlo visoka stopa rasta prihoda od PDV-a na uvoz, stabilna stopa rasta prihoda od domaćeg PDV-a i visoke isplate povrata. Naplata u razdoblju siječanj – ožujak 2022.g.). Projektirani iznos prihoda od PDV-a u 2022. godini iznosi 4.915,3 mil KM, što je za 11,0% više od ostvarenja u 2021. godini. Projekcija je zasnovana na historijskoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija PDV-a (koja ne uključuje specifičnosti u prethodne dvije godine), te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja.

Projektirani iznos ukupnih neto prihoda od trošarina u 2022. godini iznosi 1.565,7 mil KM, što je za 6,1% više od ostvarenja u 2021. Projektirani iznos neto prihoda od putarine u 2022. godini iznosi 669,0 mil KM, što je za 2,1% više od ostvarenja u 2021, a zasnovan je na tekućim trendovima naplate, povijesnoj sezonskoj shemi naplate (koja ne uključuje podatke za godine sa specifičnostima), prognozama makroekonomskih pokazatelja (DEP, ožujak 2022), kretanjima cijena derivata nafte i procjenama cjenovne elastičnosti potražnje za derivatima nafte u BiH (OMA).

Prema podacima Agencije za statistiku BiH u razdoblju siječanj-veljača 2022. godine je uvoz roba u BiH porastao za 44%. U vrijeme izrade projekcija dostupni su podaci UNO, prema kojim je u ožujku ostvaren rast uvoza od 41,3% što je održalo rast uvoza na razini kvartala na visokih 43,2%. Imajući u vidu trendove naplate prihoda od carina i projekcije rasta uvoza (DEP, ožujak 2022), za 2022. godinu se projektira neto naplata carina u iznosu od 363,5 mil KM, što je za 12,0% više od naplate u prethodnoj godini.

Projekcije prihoda od neizravnih poreza (2022-2025), travanj 2022. Godine

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2021	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
PDV	4.429,9	4.915,5	5.069,4	5.214,8	5.365,6	11,0%	3,1%	2,9%	2,9%
Trošarine	1.475,9	1.565,7	1.605,9	1.641,9	1.681,4	6,1%	2,6%	2,2%	2,4%
Carine	324,4	363,5	389,3	412,7	441,2	12,0%	7,1%	6,0%	6,9%
Putarina	655,0	669,0	689,8	710,5	734,6	2,1%	3,1%	3,0%	3,4%
Ostalo	34,1	36,9	36,9	36,9	36,9	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%
UKUPNO	6.919,3	7.550,4	7.791,2	8.016,7	8.259,7	9,1%	3,2%	2,9%	3,0%
Namjenska putarina *)	-409,1	-418,1	-431,1	-444,0	-459,2	2,2%	3,1%	3,0%	3,4%
Sredstva za raspodjelu	6.510,3	7.132,3	7.360,1	7.572,7	7.800,5	9,6%	3,2%	2,9%	3,0%

*) Namjenska putarina je do 1.2.2018. iznosila 0,10 KM/litar derivata nafte, namijenjen u cijelosti za izgradnju autocesta, a od 1.2.2018. 0,25 KM/litar derivata nafte, za izgradnju autocesta (0,20 KM/litri) i izgradnju i rekonstrukciju ostalih cesta (0,05 KM/litri).

Projektirane stope rasta neto prihoda od neizravnih poreza za 2023., 2024. i 2025. godinu iznose 3,2%, 2,9% i 3,0%, respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, historijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2022. godinu.

Za razliku od projektiranog pada neizravnih poreza u BDP-a u razdoblju 2023- 2025, projekcije prihoda od neizravnih poreza (2022-2025), projektirani udio prihoda od neizravnih poreza (OMA) u potrošnji (DEP) u navedenom razdoblju je stabilan na razini od 21%. Pad projektiranog udjela neizravnih poreza u BDP-u u razdoblju 2022-2024 kumulativni je rezultat stagnacije projektiranog udjela neizravnih poreza u potrošnji i projektiranog pada potrošnje u BDP-u. Najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta prihoda od neizravnih poreza u navedenom razdoblju je PDV, s obzirom na njegov značajan udio u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. Nakon toga, apsolutnom rastu prihoda najviše doprinose trošarine. Prihodi od putarina i carina doprinose apsolutnom rastu prihoda na približno jednakoj razini. Zbog neizvjesnosti u vezi sa okončanjem eksternih ograničenja potrošnje (pandemija COVID-19 virusa, političke krize i rat u Ukrajini), koji mogu značajno promijeniti strukturu potrošnje u korist esencijalnih dobara i usluga u uvjetima realno smanjenih dohodaka zbog rastuće inflacije, u razdoblju 2023-2025 očekuje se skromniji rast naplate trošarina na duhanske prerađevine. U navedenim okolnostima pozitivna činjenica je da cijeli horizont projekcija podrazumijeva nepromijenjenu politiku oporezivanja cigareta.

I u narednim godinama očekuje se da će duhanske kompanije nastaviti sa politikom

ekonomije obujma i stabilnih cijena, koja zbog većeg korištenja proizvodnih kapaciteta i nižih troškova po jedinici mjere, omogućava rast prihoda od prodaje i dobiti. Zbog nestabilnosti cijena energenata na svjetskom tržištu moguć je blagi rast maloprodajnih cijena cigareta, što će dovesti i do rasta poreznog opterećenja duhana za pušenje. Vrijednost tržišta duhanskih prerađevina će i u narednom srednjoročnom razdoblju uglavnom odražavati domaću potrošnju cigareta, s tim da je i dalje veliki faktor rizika odljev radno sposobnog stanovništva i cijelih obitelji, čija će potrošnja cigareta u najvećem dijelu biti izgubljena. Može se očekivati daljnji oporavak potrošnje nerezidenata, pogotovo kad se radi o dijaspori i turizmu, a rast potrošnje cigareta za kupce-nerezidente u tranzitu i prekograničnom pojasu u najvećoj mjeri će ovisiti o redovitosti opskrbe tržišta derivata u BiH u uvjetima svjetske krize energenata. Samo količinska ograničenja u nabavci derivata nafte mogu ograničiti konkurentnost BiH u odnosu na zemlje u okruženju i najbliže članice EU zbog najnižih maloprodajnih cijena derivata, a time i ugroziti potrošnju ostalih dobara, uključujući i cigarete. U takvim neizvjesnim okolnostima očekuje se da će vrijednost tržišta duhanskih prerađevinama rasti po nižim stopama u odnosu na makroekonomske projekcije potrošnje. Pod navedenim pretpostavkama u 2023., 2024. i 2025. godini očekuje se skromniji rast prihoda od trošarina na duhanske prerađevine od 2,5%, 1,9% i 1,9%, respektivno.

Projekcije prihoda od neizravnih poreza u % BDP-a , travanj 2022

Vrsta prihoda (neto)	u % BDP-a				
	Izvršenje	Projekcij a			
		2021	2022	2023	2024
PDV	11,8%	12,4%	12,3 %	12,0%	11,8%
Trošarine	3,9%	4,0%	3,9%	3,8%	3,7%
Carine	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	1,0%
Putarina	1,7%	1,7%	1,7%	1,6%	1,6%
Ostalo	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
UKUPNO	18,4%	19,1%	18,8%	18,5%	18,2%
Namjenska putarina	-1,1%	-1,1%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	17,3%	18,0%	17,8%	17,5%	17,1%

Izvor podataka za BDP: BHAS, veljača 2022 i Projekcije DEP-a, ožujak 2022

VIII Fiskalni kapacitet Grada Livna

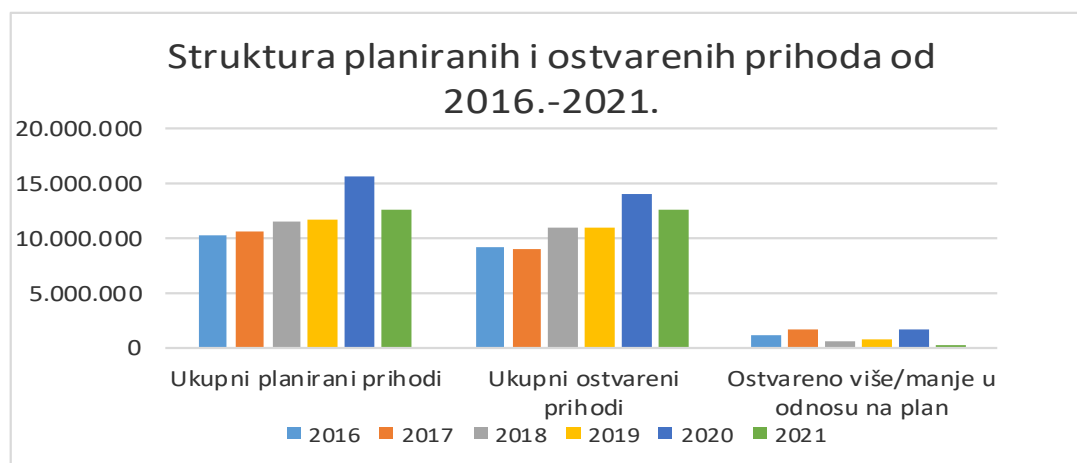
Fiskalni kapacitet Grada Livna za razdoblje 2016.-2021. godina, te projekcije kretanja dinamike strukture ukupnih prihoda i dinamike strukture ukupnih rashoda za razdoblje 2022.-2025. godina. U nastavku su prikazani elementi spomenutih analiza i projekcija.

Dinamika kretanja strukture ukupnih prihoda Grada Livna u razdoblju 2016-2021.

U Tablici 1 prikazani su ukupno planirani prihodi u odnosu na ostvarene prihode za razdoblje od 2016. – 2021. godine. Planirani prihodi su se povećavali kroz razdoblje od 2016.-2020. godine, a najveći skok planiranih prihoda je bio u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu i to za čak 34,84%, dok je isto tako i ostvarenje ukupnih prihoda bilo u 2020. godini za 28,77%. U 2021. godini ukupni planirani prihodi u odnosu na 2020. godinu su se smanjili za 19,41%, kao i ostvarenje ukupnih prihoda za 2021. godinu za 9,92%. Proračunom Grada Livna za 2021. godine planirani prihodi u odnosu na ostvarene prihode iznose skoro 100%. Razlog zbog kojeg je došlo do povećanja kod ukupnih planiranih i ostvarenih prihoda u 2020. godini je zbog prenesenih sredstava iz prethodne godine, a odnosi se na akumulirana proračunska sredstva, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda, te posebna vodna naknada (HEP), a iznose 3.850.000 KM.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ukupni planirani prihodi	10.232.000	10.541.000	11.478.000	11.641.500	15.697.000	12.650.500
Ukupni ostvareni prihodi	9.086.819	8.931.561	10.907.190	10.894.457	14.028.596	12.636.320
Ostvareno više/manje u odnosu na plan	1.145.181 (89%)	1.609.439 (85%)	570.810 (95%)	747.043 (94%)	1.668.404 (84%)	14.180 (100%)

Tablica 1 – Planirani i ostvareni prihodi

Grafikon 1. Struktura planiranih i ostvarenih prihoda za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 2 prikazana je struktura ukupno ostvareni prihoda za razdoblje od 2016.-2021. godine. Strukturu prihoda čine porezni prihodi, neporezni prihodi, tekuće potpore i kapitalni primitci.

Porezni prihodi bilježe značajni pad u 2020. godini za 13%, a padu je pridonijela pandemija COVID-19, što je pridonijelo padu ekonomske aktivnosti. Najveći rast poreznih prihoda bio je u 2021. godini, za čak 18% u odnosu na 2020. godinu. Najveću stavku poreznih prihoda čine prihodi od neizravnih poreza, koji se odnose na indirektno poreze, zatim porez na dohodak i porez na imovinu.

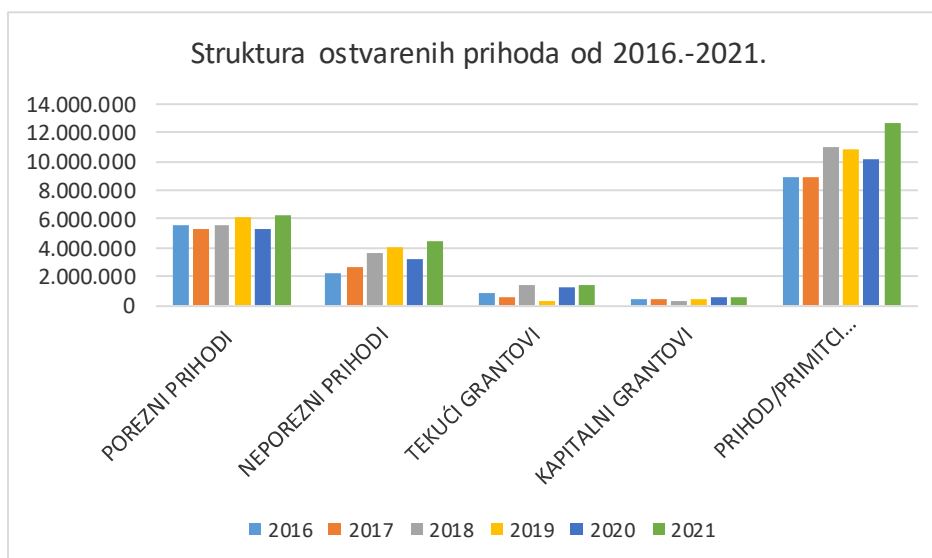
U 2020. godini Grad Livno je donio odluku u vrijeme pandemije COVID-19 da se pravne osobe za 3 mjeseca oslobode plaćanja 30% zakupnina poslovnih prostora, komunalne naknade i naknade za istaknutu tvrtku, čime je vidljivo da su neporezni prihodi u 2020. godini smanjeni za 20%. U 2021. godini, nakon ukidanja mjera, došlo je do povećanja poreznih prihoda u odnosu na 2020. godinu za 37%.

U 2019. godini nisu primljene potpore inozemne vlade čime je smanjena tekuća potpora, dok su u 2021. godini primljena sredstva u iznosu 125.000 KM za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19 po Odluci Vlade FBiH.

Kapitalni grantovi odnosno primitci od prodaje zemljišta su tijekom razdoblja od 2016-2021. godine rasli, osim u 2018. godini gdje je prodaja u padu zbog neusklađenosti zemljišno-knjižnih knjiga na području Grada Livna. U 2019. godini osnovana je Komisija za izlaganje planova za uknjiženje, što je rezultiralo boljom prodajom u 2021. godini.

Vrsta prihoda	Ostvareni prihodi izraženi u KM					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. POREZNI PRIHODI (ukupno)	5.528.265	5.249.501	5.573.673	6.055.844	5.259.329	6.224.659
2. NEPOREZNI PRIHODI (ukupno)	2.229.419	2.681.487	3.672.195	4.036.714	3.224.784	4.446.926
3. TEKUĆI GRANTOVI	790.134	599.202	1.418.667	317.619	1.189.834	1.454.349
4. KAPITALNI GRANTOVI	359.410	401.371	242.655	484.280	504.649	510.386
PRIHOD/PRIMITCI TEKUĆE GODINE 1+2+3+4+5	8.907.228	8.931.561	10.907.190	10.894.457	10.178.596	12.636.320

Tablica 2 – Ostvareni prihodi

Grafikon 2. Struktura ostvarenih prihoda za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 3 prikazana je struktura ostvarenih poreznih prihoda po pojedinim stavkama u razdoblju od 2016.-2021. godine. Najveći udio čine Indirektni porezi koji su u 2021. godini bili najveći, a iznose 4.582.614 KM. Porezi na plaće su u promatranom razdoblju rasli, a najveći rast zabilježen je u 2021. godini u iznosu 1.341.683 KM.

Porez na dobit pojedincima i poduzećima varirao je u promatranim godinama, a riječ je o zaostalim uplatama, koje ne čine bitnu stavku i nije ih moguće predvidjeti.

Porezi na imovinu bilježe pad u 2017. godini u iznosu od 49,83%, dok je u 2019. godini porastao za 84,50%. Porezi na imovinu donose malo prihoda, a budući da nisu sredene zemljišne knjige rezultiralo je padom u 2017. godini, nakon čega je u 2019. godini osnovana Komisija za izlaganje planova za uknjiženje nakon čega se vidi porast u ovoj vrsti prihoda.

Ostale porezne prihode čine i porezi na potrošnju, koji bilježe pad kroz godine, a najveći je bio u 2020. godini, koji je uzrokavan najviše zbog pandemije COVID-19, gdje su pojedini objekti bili zatvoreni te se nisu mogli ubirati prihodi ove vrste.

VRSTA PRIHODA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
POREZNI PRIHODI (ukupno)	5.528.265	5.249.501	5.573.673	6.055.844	5.259.329	6.224.659
Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	2.133	436	366	3.290	880	471
Porez na plaće	1.064.572	1.088.396	1.212.486	1.248.398	1.244.300	1.341.683
Prorez na imovinu	335.101	168.136	125.319	231.213	202.380	229.363
Porez na promet proizvoda i usluga	2.480	5.019	15.642	5.348	3.259	433
Indirektni porezi	3.904.511	3.779.981	4.103.480	4.498.344	3.753.495	4.582.614
Ostali porezni prihodi	219.468	207.533	116.380	69.251	55.015	70.095

Tablica 3 – Vrste prihoda

Grafikon 3. Struktura poreznih prihoda po stavkama za razdoblje od 2016.-2021. godine

U Tablici 4 prikazani su ostvareni neporezni prihodi za razdoblje od 2016.-2021. godine po pojedinim stavkama. Smanjenje ubiranja neporeznih prihoda osjetilo se najviše u 2020. godini zbog pandemije Corona virusa, gdje vidimo da svaka pojedina stavka neporeznih prihoda kao što su prihodi od nefinancijskih i financijskih institucija, ostali prihodi od imovine, administrativne takse, proračunske naknade, posebne naknade i takse, prihodi od vlastitih djelatnosti, novčane kazne te neplanirane uplate je smanjena u odnosu na prethodne godine, dok komunalne takse u 2020. godini su bile najveće i iznose 444.911 KM.

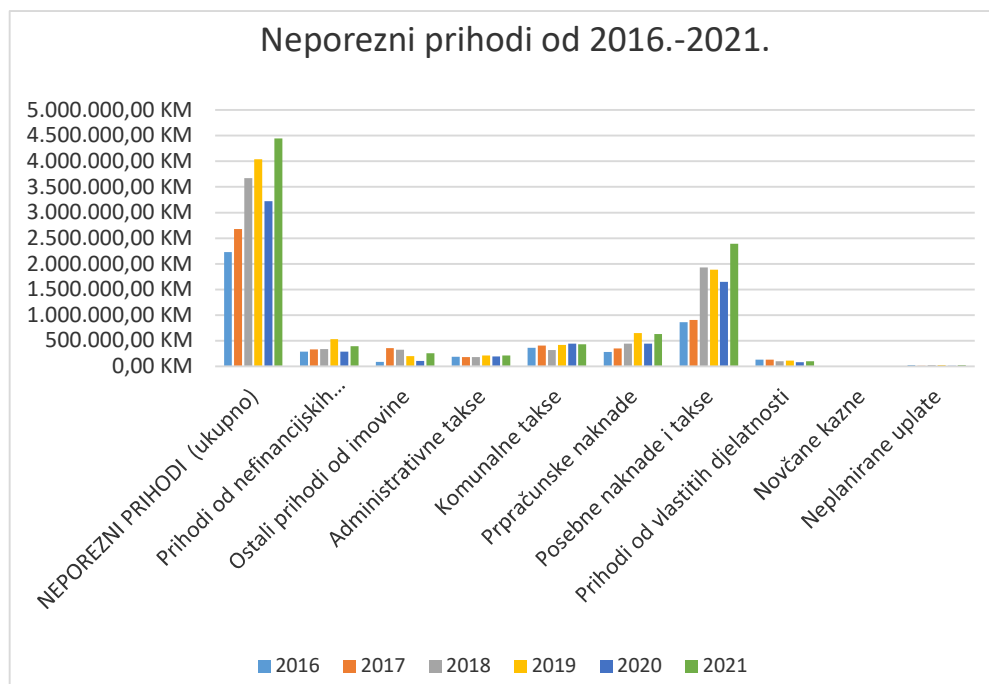
Najveći iznos prihoda od nefinancijskih i financijskih institucija ostvaren je u 2019. godini i iznosi 534.715 KM. Ostale prihodi od imovine čine prihodi ostvareni prodajom i najmom stanova i garaža, te su se u 2020. godini smanjili za 46%.

Najveću stavku posebnih naknada i taksa čini naknada za korištenje voda za proizvodnju električne energije, a udio sredstava koji pripada Grau Livnu je 41,295%, te je u 2021. godini ostvaren prihod u iznosu 2.391.195 KM.

VRSTA PRIHODA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
NEPOREZNI PRIHODI (ukupno)	2.229.419,00KM	2.681.487,00 KM	3.672.195,00 KM	4.036.714,00 KM	3.224.784,00 KM	4.446.926,21 KM
<i>Prihodi od nefinancijskih institucija i financijskih institucija</i>	<i>287.138,00 KM</i>	<i>334.562,00 KM</i>	<i>335.723,00 KM</i>	<i>534.715,00 KM</i>	<i>285.590,00 KM</i>	<i>394.761,00 KM</i>
<i>Ostali prihodi od imovine</i>	<i>89.771,00 KM</i>	<i>355.195,00 KM</i>	<i>324.792,00 KM</i>	<i>201.579,00 KM</i>	<i>108.769,00 KM</i>	<i>258.967,00 KM</i>
<i>Administrativne takse</i>	<i>188.804,00 KM</i>	<i>183.720,00 KM</i>	<i>181.165,00 KM</i>	<i>213.492,00 KM</i>	<i>195.165,00 KM</i>	<i>210.553,21 KM</i>
<i>Komunalne takse</i>	<i>363.345,00 KM</i>	<i>404.188,00 KM</i>	<i>322.233,00 KM</i>	<i>417.321,00 KM</i>	<i>444.911,00 KM</i>	<i>434.248,00 KM</i>

Proračunske naknade	281.917,00 KM	352.857,00 KM	447.498,00 KM	649.069,00 KM	446.707,00 KM	628.862,00 KM
Posebne naknade i takse	861.920,00 KM	905.688,00 KM	1.932.465,00 KM	1.883.569,00 KM	1.648.464,00 KM	2.391.195,00 KM
Prihodi od vlastitih djelatnosti	131.600,00 KM	130.089,00 KM	103.372,00 KM	111.899,00 KM	80.240,00 KM	99.120,00 KM
Novčane kazne	1.419,00 KM	1.000,00 KM	1.650,00 KM	730,00 KM	260,00 KM	1.140,00 KM
Neplanirane uplate	23.505,00 KM	14.188,00 KM	23.297,00 KM	24.340,00 KM	14.678,00 KM	28.081,00 KM

Tablica 4 – Vrste prihoda

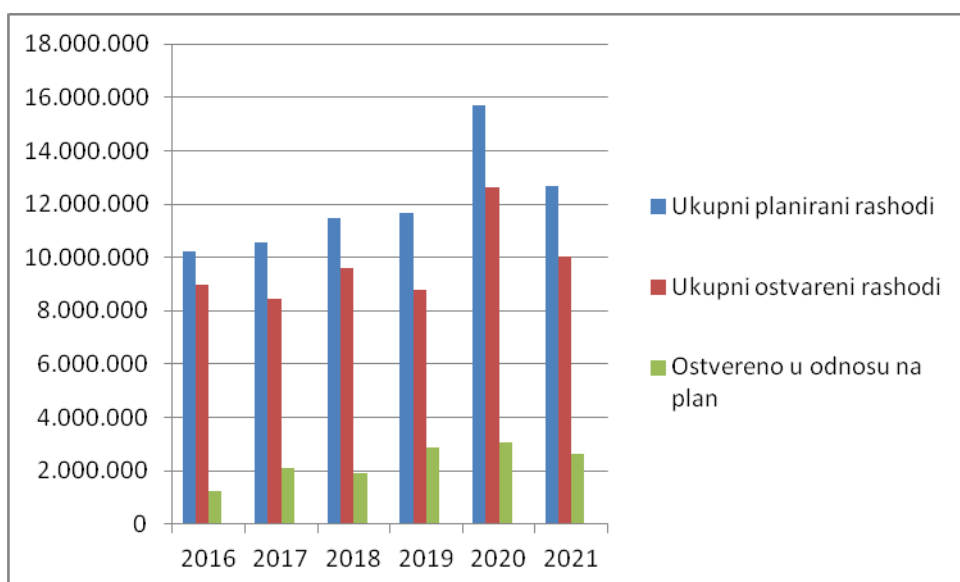

Grafikon 4. Struktura neporeznih prihoda po stavkama za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 5 prkazani su ukupno planirani i ostvareni rashodi za razdoblje od 2016.-2021. godine. Planirani rashodi su se povećavali kroz godine, a najveće povećanje je bilo u 2020. godini, a iznosi 15.697.000 KM. Najveće i ostvarenje rashoda je bilo u 2020. godini u iznosu 12.648.274 KM. Razlog povećanja rashoda u 2020. godini je zbog kapitalnih izdataka koji su iznosili 6.259.953 KM.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ukupni planirani rashodi	10.232.000	10.541.000	11.478.000	11.641.500	15.697.000	12.650.500
Ukupni ostvareni rashodi	8.995.350	8.424.616	9.578.362	8.761.547	12.648.274	10.024.818
Ostvareno više/manje u odnosu na plan	1.236.650 (88%)	2.116.384 (80%)	1.899.638 (83%)	2.879.953 (75%)	3.048.726 (81%)	2.625.682 (79%)

Tablica 5 – Planirani i ostvareni rashodi

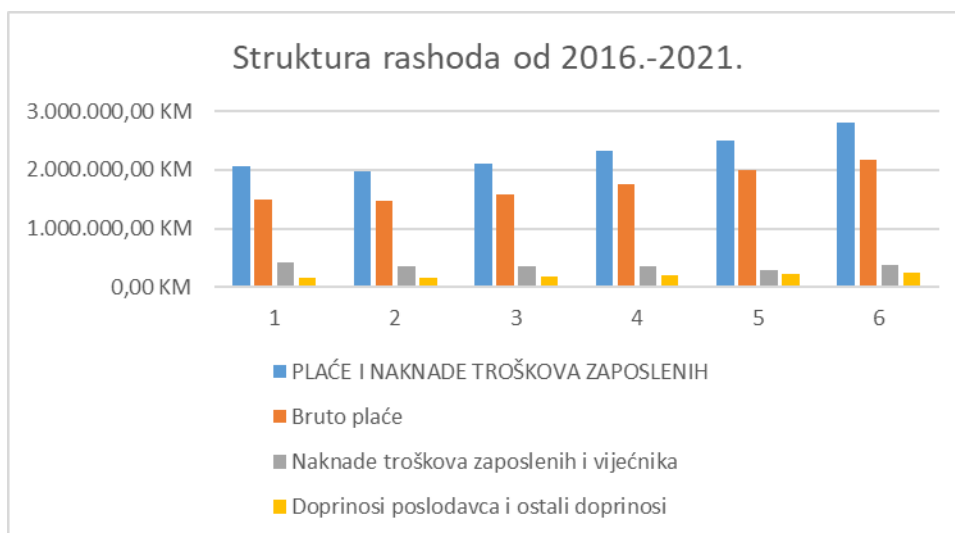
Grafikon 5. Struktura planiranih i ostvarenih rashoda za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 6 prikazana je struktura ostvarenih rashoda za razdoblje od 2016.-2021. godine. Najveći rashodi izdvojeni su za plaće i naknade troškova zaposlenih u 2021.godini, a ukupan iznose je 2.799.441 KM. U 2021. godini nije došlo do povećanja plaća, ali za otpremnine za odlazak u mirovinu izdvojeno je 29.635 KM. Materijalni izdaci su najveći bili u 2020. godini., a najviše je izdvojeno za energiju i grijanje u iznosu od 301.947 KM.

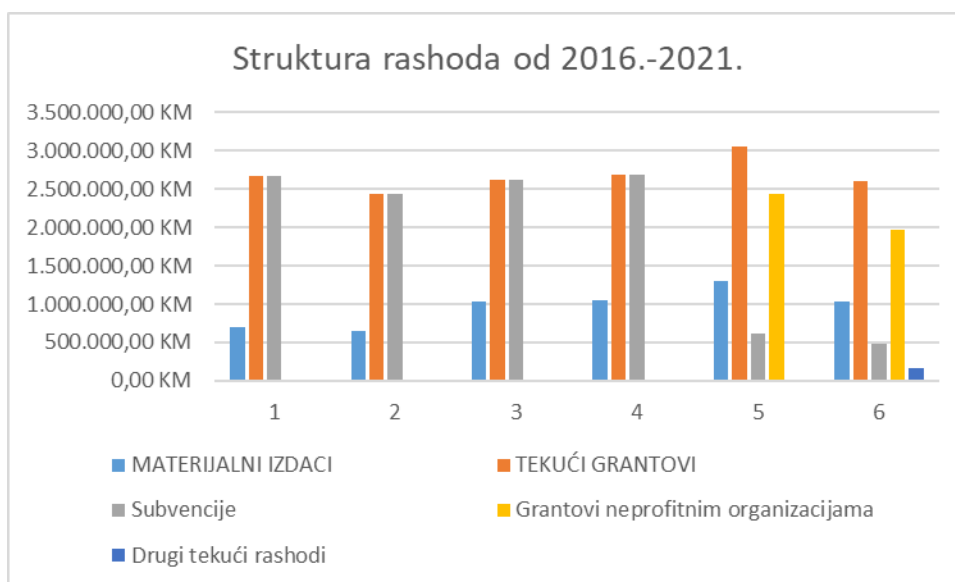
Ukupni tekući grantovi su bili najveći u 2020. godini i iznose 3.045.752 KM. Tekući grantovi uključuju potpore drugim razinama vlasti, pojedncima i neprofitnim organizacijama, te potpore javnim poduzećima.

VRSTA RASHODA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH (ukupno)	2.071.061,00 KM	1.978.356,00 KM	2.109.506,00 KM	2.315.895,00 KM	2.510.189,00 KM	2.799.441,00 KM
<i>Bruto plaće</i>	<i>1.485.560,00 KM</i>	<i>1.469.217,00 KM</i>	<i>1.588.198,00 KM</i>	<i>1.757.768,00 KM</i>	<i>1.996.437,00 KM</i>	<i>2.183.949,00 KM</i>
<i>Naknade troškova zaposlenih i vijećnika</i>	<i>422.434,00 KM</i>	<i>349.233,00 KM</i>	<i>350.617,00 KM</i>	<i>364.425,00 KM</i>	<i>291.806,00 KM</i>	<i>371.648,00 KM</i>
<i>Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi</i>	<i>163.067,00 KM</i>	<i>159.906,00 KM</i>	<i>170.691,00 KM</i>	<i>193.702,00 KM</i>	<i>221.946,00 KM</i>	<i>243.844,00 KM</i>
MATERIJALNI IZDACI (ukupno)	691.389,00 KM	644.096,00 KM	1.037.249,00 KM	1.055.064,00 KM	1.299.526,00 KM	1.027.838,00 KM
TEKUĆI GRANTOVI (ukupno)	2.668.623,00 KM	2.432.018,00 KM	2.611.851,00 KM	2.685.074,00 KM	3.045.752,00 KM	2.610.641,00 KM
<i>Subvencije</i>	<i>2.668.623,00 KM</i>	<i>2.432.018,00 KM</i>	<i>2.611.851,00 KM</i>	<i>2.685.074,00 KM</i>	<i>614.532,00 KM</i>	<i>483.361,00 KM</i>
<i>Grantovi neprofitnim organizacijama</i>					<i>2.431.220,00 KM</i>	<i>1.970.029,00 KM</i>
<i>Drugi tekući rashodi</i>						<i>157.251,00 KM</i>

Tablica 6 – Struktura ostvarenih rashoda

Grafikon 6. Struktura rashoda po stavkama za razdoblje od 2016.-2021.godine

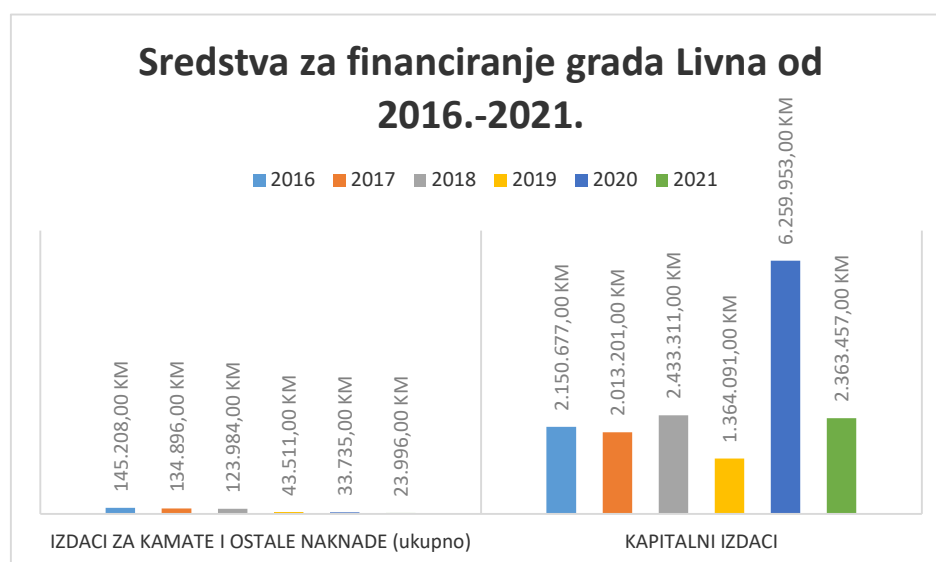

Grafikon 6a. Struktura rashoda po stavkama za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 7 su prikazana sredstva za financiranje grada Livna za razdoblje od 2016.-2021. godine. U 2020. godini bili su najveći kapitalni izdaci i iznosili su 6.259.953 KM. U navedenoj godini investirano je u vodoopskrbni sustav, okončana je situacija za izgradnju Sirarske ulice, zatim Glazbene škole, i za igralište sa umjetnom travom na Zgonima. Isto tako je u 2020. godini potpisan je ugovor za led javnu rasvjetu čime je smanjena ušteda za energiju u 2021. godini. za 20%. U 2020. nabavljena je oprema za katastarska oprema u vrijednosti 22.372 KM. Izdaci za kamate su se tijekom godina smanjivale, a najniže su bile u 2021. godini u iznosu od 23.996 KM.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKNADE (ukupno)	145.208,00 KM	134.896,00 KM	123.984,00 KM	43.511,00 KM	33.735,00 KM	23.996,00 KM
KAPITALNI IZDACI ukupno	2.150.677,00 KM	2.013.201,00 KM	2.433.311,00 KM	1.364.091,00 KM	6.259.953,00 KM	2.363.457,00 KM
Izdaci za pribavljanje zgrada i objekata	390.663,00 KM	248.276,00 KM	139.228,00 KM	122.263,00 KM	4.509.980,00 KM	1.100.239,00 KM
Izdaci za investiciono održavanje zgrada i objekata	1.613.301,00 KM	1.694.845,00 KM	2.215.001,00 KM	1.112.793,00 KM	1.521.289,00 KM	1.054.549,00 KM
Izdaci za nabvku postrojenja i opreme	30.000,00 KM	15.144,00 KM	49.268,00 KM	16.301,00 KM	70.000,00 KM	105.956,00 KM
Izdaci za neproizvedenu im.					22.372,00 KM	
Izdaci za nabavu stalnih sredstava u obliku prava	116.713,00 KM	54.936,00 KM	29.814,00 KM	39.951,00 KM	64.338,00 KM	32.635,00 KM
Izdaci za otplate dugova				72.783,00 KM	71.974,00 KM	70.078,00 KM

Tablica 7 – Sredstva za financiranje Grada Livna

Grafikon 7. Sredstva za financiranje grada Livna za razdoblje od 2016.-2021.godine

U Tablici 8 prikazana su doznake nižim potrošačkim jedinicama za razdoblje od 2016.-2021. godine. Korisnici Grada Liva su: Narodno sveučilište, Vatrogasno društvo, Općinsko javno pravobraniteljstvo, DV Pčelice, Crveni križ i Centar za socijalni rad. Narodnom sveučilištu Livno kroz razdoblje od 2016.-2020. godine isplaćivano je 125.000 KM, a u 2021. godini iznos je povećan za 3.600 KM. Budući da se ranije isplaćivao regres i božićnica iz proračunske pričuve, u 2021. godini isplatitli su iz vlastitih sredstava.

U 2020. godini Vatrogasno društvo je ugasilo račun, te je prešlo na financiranje iz proračuna Grada Livna, a pripojena je službi za Civilnu zaštitu i vatrogastvo.

Crvenom križu se dodjeljuju sredstva u jednakom iznosu od 70.000 KM kroz razdoblje od 2016.-2021. godine.

Općinskom javnom pravobraniteljstvu je povećan iznos u 2021. godini, a razlog je otpremnina zbog odlaska u mirovinu.

DV Pčelice je u 2020. godini isplaćen iznos od 375.000 KM, što je za 58.000 KM više u odnosu na prethodne godine. Zbog povećanog broja upisa djece u vrtić, proširen je kapacitet DV Pčelice, te je uposleno 5 djelatnika, što je rezultiralo i povećanjem izdataka u 2020. godini za 58.000 KM.

Centar za socijalni rad ima lagana odstupanja kroz godine, najveće smanjenje je bilo u 2017. godini od 5%, a najveći porast od 6% u 2018. godini. Pored plaća i naknada, najveći dio sredstava ide na jednokratne pomoći za socijalno ugrožene obitelji, te za smještaj za štíćenike domova i za troškove sahrane.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DOZNAKE VANJSKIM KORISNICIMA (ukupno)	1.268.392,00 KM	1.222.049,00 KM	1.262.461,00 KM	1.297.912,00 KM	1.249.092,00 KM	1.199.444,00 KM
Narodno sveučilište	125.000,00 KM	125.000,00 KM	125.000,00 KM	125.000,00 KM	125.000,00 KM	128.600,00 KM
Vatrogasno društvo	140.000,00 KM	123.280,00 KM	143.100,00 KM	161.291,00 KM	61.219,00 KM	
Općinsko javno pravobraniteljstvo	98.546,00 KM	97.000,00 KM	88.111,00 KM	108.381,00 KM	113.762,00 KM	114.164,00 KM
DV Pčelice	317.000,00 KM	317.000,00 KM	317.000,00 KM	317.000,00 KM	375.000,00 KM	378.833,00 KM
Crveni križ	70.000,00 KM	70.000,00 KM	70.000,00 KM	70.000,00 KM	70.000,00 KM	70.000,00 KM
Centar za socijalni rad	517.846,00 KM	489.769,00 KM	519.250,00 KM	516.240,00 KM	504.111,00 KM	507.847,00 KM

Tablica 8 – Doznake nižim potrošačkim jedinicama

Grafikon 8. Doznake vanjskim korisnicima za razdoblje od 2016.-2021.godine

IX Prihodi proračuna Grada Livna

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) propisan je način raspodjele javnih prihoda Federacije Bosne i Hercegovine prema nižim razinama. Pojedinačno sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u raspodjeli prihoda koji pripadaju Federaciji BiH vrši se na temelju formule koja se zasniva na sljedećim omjerima:

68% na temelju broja stanovnika u jedinici lokalne samouprave;

5% na temelju površine jedinice lokalne samouprave

20% na temelju broja učenika u osnovnom obrazovanju

7% na temelju razvijenosti općina, definiranog kroz indeks razvijenosti.

Indeks razvijenosti općina predstavlja odnos prihoda od poreza na promet i poreza na dohodak sa prosječnim federalnim prihodom od tih poreza po stanovniku. Koeficijenti u formuli se primjenjuju na broj stanovnika;

- Općine sa manje od 20% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,8.
- Općine sa manje od 40% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,5.
- Općine sa manje od 60% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,4.
- Općine sa manje od 80% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,2.

Projekcije poreznih prihoda Grada Livna za razdoblje 2023. – 2025. godine urađene su na temelju smjernica dostavljenih od strane Federalnog ministarstva financija, kao i pokazatelja kretanja ovih prihoda u prethodnom razdoblju. Neporezni prihodi projicirani su na temelju izvršenja u prethodnom razdoblju s tim da se očekuje znatno povećanje ovih prihoda na poziciji naknada koje se prikupljaju temeljem federalnih propisa, prije svega izmjenama Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidro akumulacijskih objekata i izmjenama gradske Odluke o komunalnoj naknadi gdje se očekuje prihod od komunalne naknade od HEP-a.

Kapitalni primitci projicirani su temeljem pokazatelja u prethodnim godinama i sukladno planovima za naredno.

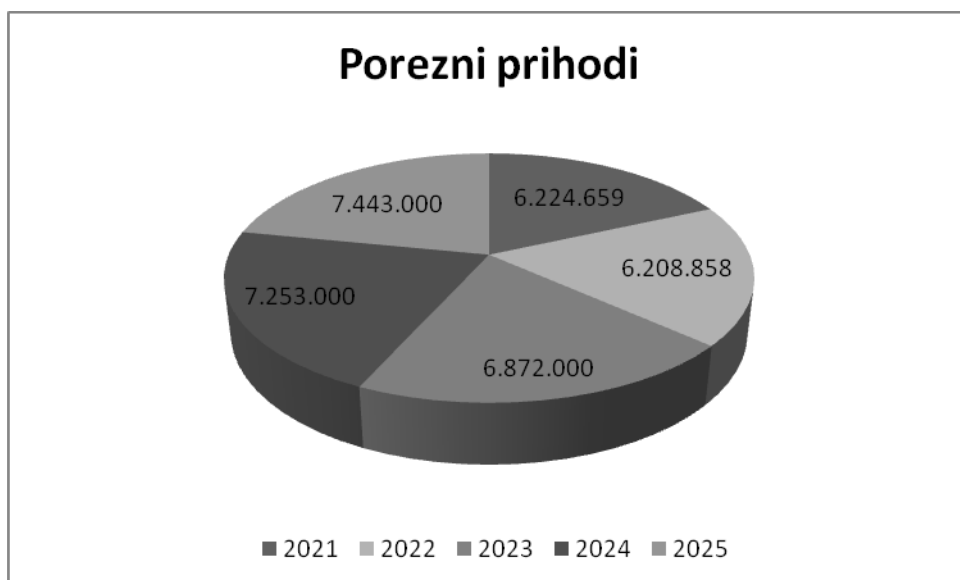
Projekcije prenesenih sredstava temelje se na akumulaciji značajnog iznosa novčanih sredstava na transakcijskom računu po završetku fiskalne 2021. godine i akumuliranim noćanim sredstvima na namjenskuim računima za zaštitu i spašavanju i računu na koji se uplaćuju sredstva od hidroakumulacije.

Realizacija planirane razine javnih prihoda izravno ovisi i od izmjena poreznih politika, kao i drugačijeg ishoda drugih parametara kao što su promjena razine zaduženosti na državnoj, odnosno entiteskoj razini što bi utjecalo na povećanje sredstava od neizravnih poreza, te promjena koeficijena raspodjele koja je u pripremi kroz izmjene Zakona o raspodjeli javnih prihoda.

Procjena ukupnih prihoda Grada Livna za razdoblje 2023.-2025.

Sumarni pregled poreznih prihoda

Ek.kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
		2021	2022	2023	2024	2025
710000	Porezni prihodi	6.224.659	6.208.858	6.872.000	7.253.000	7.443.000
711000	Porez na dobit pojediniaca i poduzeća	471	1.000	15.000	1.000	500
713000	Porez na plaću	7.479	1.650	4.000	4.000	1.500
714100	Porez na imovinu	229.363	237.000	260.000	250.000	245.000
715000	Domaći porezi i dobra	433	3.000	3.000	3.000	1.000
716000	Porez na dohodak	1.334.205	1.350.000	1.600.000	1.700.000	1.800.000
717000	Porezi od neizravnih poreza	4.582.614	4.540.208	4.900.000	5.200.000	5.300.000
719000	Ostali porezi	70.095	76.000	90.000	95.000	95.000

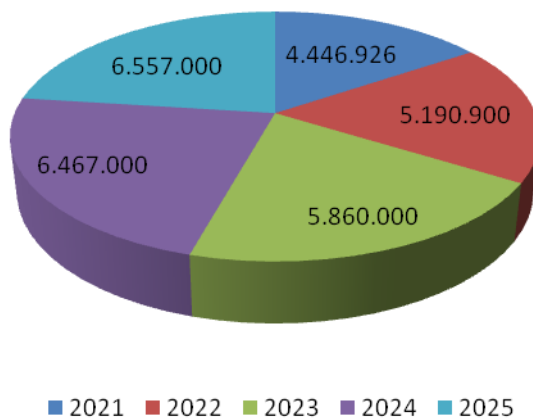

U Dokumentu okvirnog proračuna za razdoblje 2023.-2025.godina Grad Livno je napravio projekciju u pogledu neporeznih prihoda, a koje su prikazane analitički u tabeli:

Sumarni pregled neporeznih prihoda

Ek. .kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
720000	Neporezni prihodi	4.446.926	5.190.900	5.860.000	6.467.000	6.557.000
721100	Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća	394.761	620.000	620.000	650.000	650.000
721200	Ostali prihod od imovine	258.967	280.000	300.000	330.000	350.000
722300	Komunalne takse	434.248	520.000	550.000	600.000	600.000
722400	Ostale proračunske naknade	839.416	693.000	803.000	850.000	850.000
722500	Naknade i takse po Federalnom zakonu	2.391.195	2.971.400	3.480.000	3.930.000	4.000.000
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	99.120	85.000	85.000	85.000	85.000
722700	Neplanirane uplate-prihodi	28.081	20.000	20.000	20.000	20.000
723000	Novčane kazne	1.140	1.500	2.000	2.000	2.000

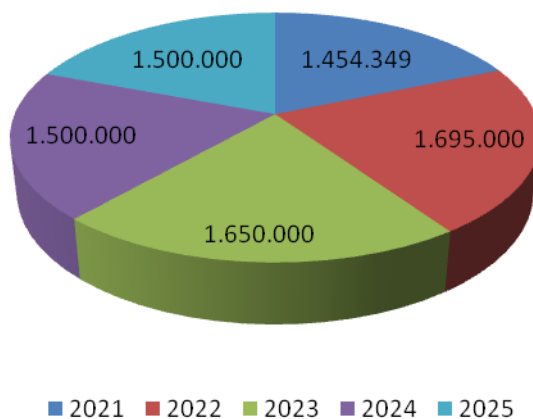
Neporezni prihodi

Pregled tekućih/kapitalnih potpora u tablici i na grafikonu

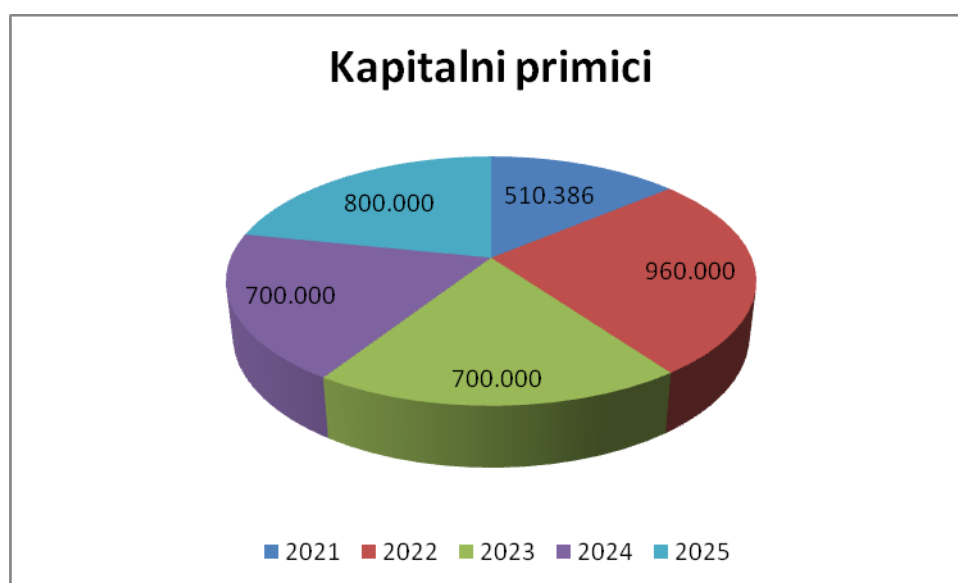
Ek. kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
730000	Tekuće /kapitalne potpore	1.454.349	1.695.000	1.650.000	1.500.000	1.500.000
740000						

Tekuće /kapitalne potpore

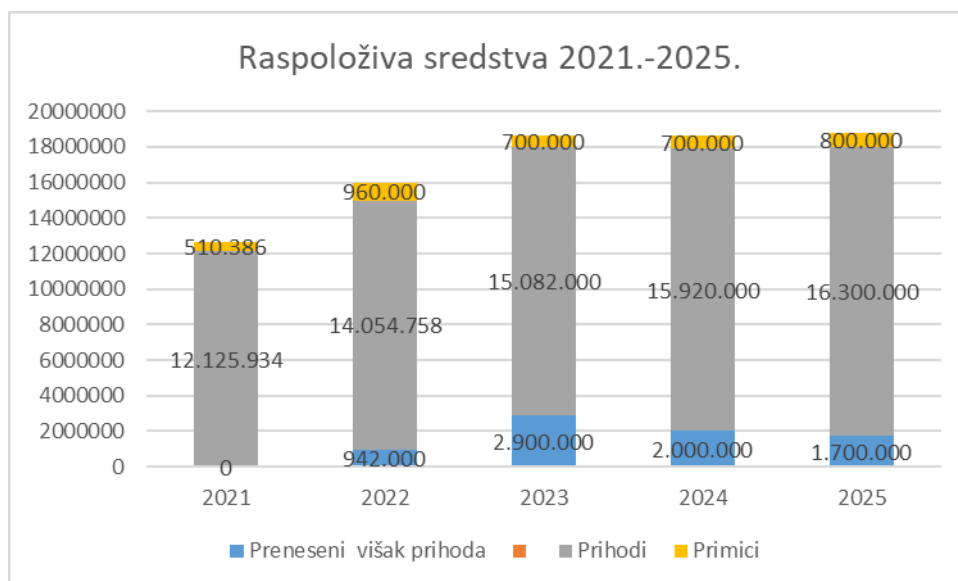
Pregled kapitalnih primitaka u tablici i na grafikonu

Ek .kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
81000	Kapitalni primici	510.386	960.000	700.000	700.000	800.000
811000	Primici od prodaje stalnih sredstava	510.386	960.000	700.000	800.000	800.000

Pregled ukupno raspoloživih sredstava u tablici i na grafikonu

Ekonom. kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
591111	Preneseni višak prihoda	0	942.000	2.900.000	2.000.000	1.700.000
700000	Prihodi	12.125.934	13.094.758	14.382.000	15.120.000	15.500.000
710000	Porezni prihodi	6.224.659	6.208.858	6.872.000	7.300.000	7.443.000
720000	Neporezni prihodi	4.446.926	5.190.900	5.860.000	6.320.000	6.557.000
730000	Tekući /kapitalnitransferi	1.454.349	1.695.000	1.650.000	1.500.000	1.500.000
740000						
810000	Primici	510.386	960.000	700.000	800.000	800.000
Ukupno		12.636.320	14.996.758	17.982.000	17.920.000	18.000.000

X Rashodi proračuna Grada Livna

Dokument okvirnog proračuna 2023. – 2025. projicira gornje granice rashoda i izdataka koji se financiraju sredstvima Grada Livna, sukladno ukupno raspoloživim sredstvima, za 2023.godinu 17.982.000 KM, za 2024.godinu 17.920.000 KM i za 2025. godinu 18.000.000 KM.

Povećanje tekućih rashoda projicirano je kroz povećanje sredstava za plaće i naknade, slijedom toga povećanje odgovarajućih doprinosa, u neznatnom iznosu povećanje izdataka za materijal i usluge te značajnijem iznosu tekućih i kapitalnih potpora.

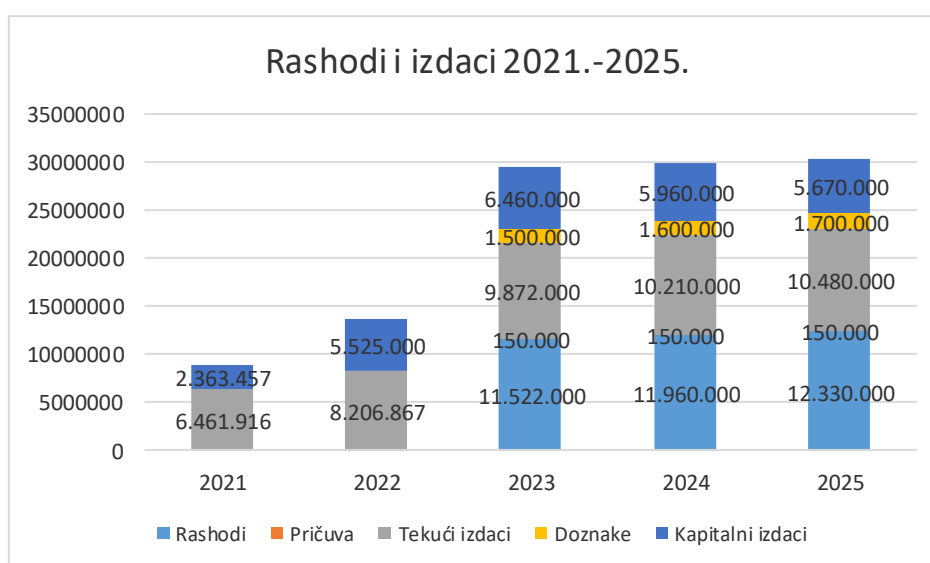
Doznake su projicirane kontinuiranim blagim povećanjima kroz godine.

Pojekcije kapitalnih izdataka temelje se na započetim projektima, projektima za koje su osigurana sredstva viših razina i druga namjenska sredstva u 2023. godini te slijedom toga uz umanjjenje izvršenog u određenoj mjeri na godišnjoj razini, blago umanjjenje za 2024. i 2025.godinu.

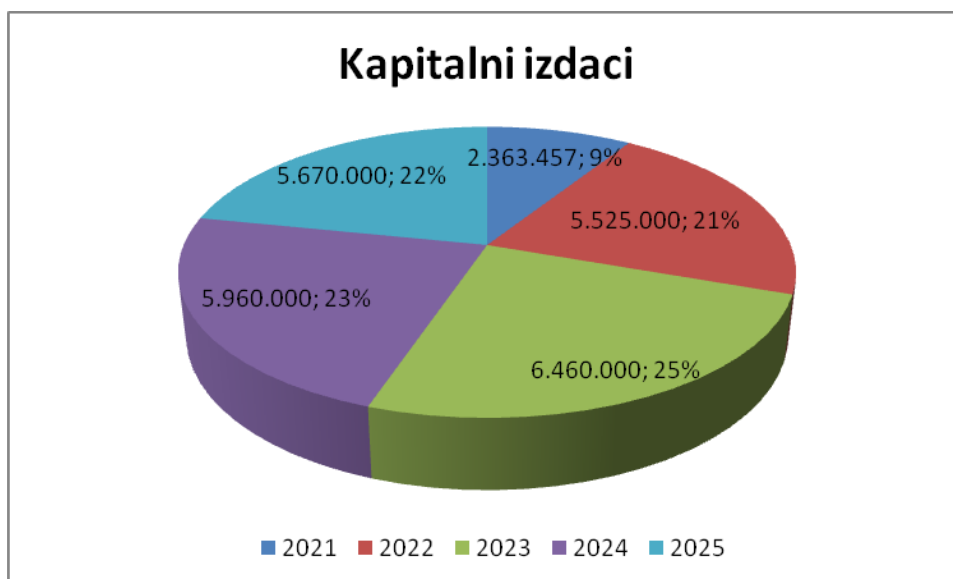
Pregled rashoda i izdataka

Ekonom. kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
600000	Rashodi			11.522.000	11.960.000	12.330.000
600001	Pričuva			150.000	150.000	150.000
610000	Tekući izdaci	6.461.916	8.206.867	9.872.000	10.210.000	10.480.000
611000	Plaće i naknade zaposl.	2.555.598	3.142.797	3.500.000	3.650.000	3.750.000
612000	Dopr.pos. i ostali doprino	243.844	290.520	350.000	340.000	310.000
613000	Izdaci za materijal i usluge	1.027.837	1.210.000	1.250.000	1.300.000	1.400.000
614000	Tekuće potpore	2.610.641	3.481.550	4.450.000	4.600.000	4.700.000
615000	Kapitalne potpore	0	60.000	300.000	300.000	300.000
616000	Izdaci za kamate	23.996	22.000	22.000	20.000	20.000
680000	Doznake	1.199.444	1.264.891	1.500.000	1.600.000	1.700.000
820000	Kapitalni izdaci	2.363.457	5.525.000	6.460.000	5.960.000	5.670.000
821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.293.379	4.865.000	5.600.000	5.100.000	4.810.000
823000	Otplata dugova	70.078	660.000	860.000	860.000	860.000
Ukupno raspoloživa sredstva		10.024.817	14.996.758	17.982.000	17.920.000	18.000.000

Ekonom. kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
680000	Doznake	1.199.444	1.264.891	1.500.000	1.600.000	1.700.000
681100	Narodno sveučilište	128.600	131.200	150.000	160.000	175.000
681100	Općinsko javno pravobraniteljstvo	114.164	120.108	150.000	160.000	175.000
681100	DV Pčelice	378.833	385.000	450.000	475.000	495.000
681100	Crveni križ	70.000	85.483	100.000	105.000	115.000
681100	Centar za socijalni rad	507.847	543.100	650.000	700.000	740.000

Ekonom. kod	Opis	Izvršenje	Plan	PROJEKCIJA		
				2021	2022	2023
820000	Kapitalni izdaci	2.363.457	5.525.000	6.460.000	5.960.000	5.670.000
821100	Nabava zemljišta	0	30.000	30.000	30.000	30.000
821200	Nabava građevina	1.100.239	2.975.000	3.600.000	3.000.000	2.850.000
821300	Nabava opreme	105.956	285.000	320.000	250.000	300.000
821500	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	32.635	110.000	150.000	120.000	130.000
821600	Reknstrukcija i investicijsko održavanje	1.054.549	1.465.000	1.500.000	1.700.000	1.500.000
823300	Izdaci za otplate dugova	70.078	660.000	860.000	860.000	860.000

Usvajanje ovog dokumenta, predstavlja prvu fazu u proračunskom procesu za promatrano razdoblje i odobravanje predložene gornje granice ukupnog proračuna za 2023. godinu i okvirne iznose za naredne dvije godine.

Broj: 02-11-1900/22
 Livno, 13.9.2022.godine

GRADONAČELNIK
 Darko Čondrić